

Mottagare
Regionstyrelsen

Rapportering Kultur och hälsa stödpaket 7

Förslag till beslut

- Regionstyrelsen mottar rapporten.
- Regionstyrelsen ger i uppdrag till kultur- och fritidsavdelningen att återkomma med resurssättning och upplägg för hur aktiviteten ”ta fram struktur och plan för hur kulturen ska bidra” formulerad i version 3.0 av ”Färdplan för omställning till ett hälsosystem för hälsa genom hela livet – god och nära vård” ska se ut.

Sammanfattning

Kulturenheten har under 2022 bedrivit ett utvecklingsarbete inom kultur och hälsa med anledning av att Regionstyrelsen våren 2022 beslutade om att fördela medel om 1,5 miljoner kronor till kulturenheten och de regionala kulturinstitutionerna. Medlen har möjliggjort genomförande av ett antal utvecklingsprojekt, pilotprojekt och aktiviteter som förenat verksamheter inom kultur, vård, skola och omsorg. Arbetet med kultur och hälsa under 2022 finns nu sammanfattad genom en slutrapport om stödpaket 7 (se bilaga 1).

De medel som fördelades till kultur och hälsa 2022 har bidragit till utvecklandet av nya metoder och arbetssätt för att möta målgrupper i socialt utanförskap och för att bryta ofrivillig ensamhet eller utsatthet. Insatsen har bidragit till att fånga upp

grupper och individer i samhället som lider av eller löper risk för fysisk eller psykisk ohälsa.

Stödpaketet har bidragit till återstart, stimulans och utveckling av kulturlivet på Gotland, med anledning av de effekter som covid-19-pandemin haft för kulturbranschen.

Goda resultat och nya samarbeten över förvaltningsgränser har bland annat lett till att kulturenheten under 2023 har omfördelat resurser för att kunna fortsätta arbetet på deltid för att genomföra uppföljning och säkerställa fortsatt samverkan.

I version 3.0 av "Färdplan för omställning till ett hälsosystem för hälsa genom hela livet – god och nära vård" finns en aktivitet formulerad kring kultur och hälsa där kultur- och fritidsavdelningen ska "ta fram struktur och plan för hur kulturen ska bidra". För att kunna ta sig an denna aktivitet behöver dock kultur- och fritidsavdelningen återkomma med resurssättning och upplägg för hur detta ska ske, eftersom finansieringen av tjänsteutrymmet idag är en temporär lösning och inte del av ett permanent uppdrag.

Ärendebeskrivning

I en tjänsteskrivelse framtagen av kulturenheten den 8 mars 2022 formulerades förslag till beslut i Regionstyrelsen för Region Gotland att införa ett antal återstartsåtgärder med anledning av covid-19-pandemin riktade till kultursektorn 2022. Regionstyrelsen beslutade att medel om totalt 1,5 miljoner kronor skulle tillföras kulturenheten för arbete med att främja samarbete och aktiviteter mellan områdena kultur och hälsa.

Inom ramen för paketet har kulturenheten verkat för tvärssektoriella samarbeten på regional nivå. Samverkan har skett med omställningsprogrammet "Hälsa genom hela livet" - ett

regionövergripande samarbete mellan hälso- och sjukvårdsförvaltningen, socialförvaltningen, utbildnings- och arbetslivsförvaltningen och regionstyrelseförvaltningen.

För att handlägga och administrera stödpaketet anställdes en projektledare och samordnare mellan augusti och fram till december 2022. Ytterligare medel om 268 tkr kunde under projektets gång omfördelas från omställningsprogrammet "Hälsa genom hela livet" för att finansiera fler aktiviteter och insatser under projekttiden som gick i linje med omställningsprogrammets mål och strategier och stärka stödpaketet. Det bidrog även till att projektledaren kunde gå upp i arbetstid motsvarande heltid.

Medverkande parter inom ramen projektet har främst varit Första linjemottagningen, Habiliteringen, Barn- och elevhälsan, Barn- och ungdomsmedicinsk verksamhet vid Visby lasarett, Kommunala aktivitetsansvaret KAA (tidigare Ungdomskraft), Hemse vårdcentral, Dans för hälsa och Studieförbundet Vuxenskolan samt Hälso- och sjukvårdsförvaltningen i samverkan med regionens personalavdelning.

Av de totala medlen om 1,5 miljoner tilldelades 900 tkr till kulturenheten för att stärka aktörer inom det fria professionella kulturlivet. De resterande 600 tkr tilldelades de regionala kulturinstitutionerna för utvecklingsarbete kring hälsofrämjande arbete. De regionala kulturinstitutionerna innefattar Gotlands Museum, Gotlandsmusiken, Länsteatern på Gotland, Film på Gotland och Biblioteksutveckling Gotland (tidigare Gotlands länsbibliotek).

Detta innebär att totalt sex kulturinstitutioner med dess personal samt 27 fria kulturskapare, organisationer eller pedagoger givits

uppdrag för att genomföra de olika insatser som finansierats av stödpaketet.

Sammanfattningsvis har Region Gotlands satsning på kultur och hälsa under 2022 har bidragit till:

- Återstart av kulturen i sviterna av covid-19-pandemin
- Samverkan mellan kulturverksamheter, vård, omsorg och myndigheter
- Tvärsektoriellt utbyte mellan olika samhällsfunktioner och förvaltningar
- Lärdomar kring rekrytering och kontakt mellan vård och patient

En slutrapport är framtagen över Stödpaket 7: Kultur och hälsa (bilaga 1).

Goda resultat och nya samarbeten över förvaltningsgränser har bland annat lett till att kulturenheten under 2023 har omfördelat resurser för att kunna fortsätta arbetet på deltid – för att kunna genomföra en noggrannare uppföljning och säkerställa fortsatt samverkan. Det har även lett till att "Färdplan för omställning till ett hälsosystem för hälsa genom hela livet – god och nära vård" har inkluderat en aktivitet med fokus på kultur och hälsa där kultur- och fritidsavdelningen ska "ta fram struktur och plan för hur kulturen ska bidra".

Bedömning

Medel som fördelades till kultur och hälsa 2022 har bidragit till utvecklandet av nya metoder och arbetssätt för att möta målgrupper i socialt utanförskap och för att bryta ofrivillig ensamhet eller utsatthet. Insatsen har bidragit till att fånga upp grupper och individer i samhället som lider av eller löper risk för

fysisk eller psykisk ohälsa. Insatsen har också bidragit till återstart av kulturområdet.

Inför arbetet med framtagandet av den nya kulturplanen för Region Gotland för åren 2021 – 2024, tillfrågades de politiska partierna om sina kulturpolitiska prioriteringar. Kultur och hälsa listades som ett av dessa områden. Kultur och hälsa ingår därför i ett av de prioriterade fokusområdena ”Social hållbarhet” med målet om att ”öka kompetensen och utveckla nya verksamheter inom området kultur och hälsa i tvärsektoriella samarbeten”. Det är ur den målskrivningen i kombination med stödpaketet som arbetet med de olika insatserna tagit sin riktning och form.

Frågan är hur arbetet fortsatt kan organiseras inom Region Gotland. Inför 2024 är läget ovisst om det kan fortsätta i förhållande till andra pågående processer. För att kunna ta sig an detta arbete framåt behöver kultur- och fritidsavdelningen återkomma med resurssättning och upplägg för hur detta ska ske, eftersom finansieringen av tjänsteutrymmet och budget idag är en temporär lösning och inte del av ett permanent uppdrag.

Regionstyrelseförvaltningen

Torsten Flemming
tf Regiondirektör